

**Profesionālo studiju programmas
”Mājturības skolotājs”
pašnovērtējums par 2003./2004. studiju gadu**

1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi Izmaiņas, ja tādas ir.....	3
2. Studiju programmas struktūra.	4
2.1. Studiju programmas kvantitatīvās izmaiņas attiecīgajās programmas sadaļās. Izmaiņu analīze un pamatojums. Studiju kursu sadalījuma atbilstība valsts standartiem (Ministru kabineta noteikumiem).	4
2.2. Studiju kursu satura izmaiņas. Izmaiņu analīze, izmaiņu nepieciešamība (pielikumā - jauno studiju kursu apraksti).	4
3. Studiju programmas realizācija.	5
3.1. Izmantotās studiju formas: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, komandas (grupu) darbs u.c. Izmantoto formu apraksts, izvēles pamatojums un analīze.....	5
3.2. Attiecība starp kontaktnodarbībām un studentu patstāvīgo darbu. Ja kontaktnodarbības sastāda vairāk par 50% no KP, ir nepieciešams tā pamatojums (pielikumā fakultātes Domes vai nodaļas Padomes lēmums).....	5
3.3. Studiju plāns, tā uzbūves atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem (pielikumā – studiju plāns par iepriekšējo studiju gadu).	6
4. Ar studiju programmu saistītā pētnieciskā darbība.....	6
4.1. Akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs. Pētnieciskā un studiju darba mijiedarbība.....	6
4.2. Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā. Kurša, bakalaura, maģistra darbu tēmu atbilstība studiju programmas saturam (pielikumā – aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu saraksts).....	6
5. Vērtēšanas sistēma.	7
5.1. Izmantotās studiju vērtēšanas un izvērtēšanas metodes, to apraksts, izvēles pamatojums un analīze.	7
5.2. Novērtēšanas biežums (nepārtrauktā novērtēšana vai novērtēšana tikai semestra beigās). Izvēles pamatojums.....	7
6. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidē.	7
6.1. Studējošo aptauju (par pasniedzējiem, studiju kursiem u.c.) rezultāti un analīze (pielikumā - aptauju anketu paraugi).	7

6.2. Absolventu un darba devēju aptaujas. Programmas beidzēju nodarbinātība.....	8
7. Studiju programmas akadēmiskais, vispārējais personāls.....	8
7.1. Akadēmiskā, vispārējā personāla skaits, tā izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.....	8
7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (pielikumā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns).....	9
7.3. Pamatdarbā strādājošā akadēmiskā personāla īpatsvars studiju programmā ..	9
7.4. Konkrētas ar personālu saistītas problēmas, kas ietekmē programmas kvalitāti.	9
8. Finansēšanas avoti, programmas materiālais nodrošinājums.....	9
8.1. Studiju programmas finansēšana.	9
8.2. Auditorijas, laboratorijas, kabineti, darbnīcas: to skaita, lieluma un aprīkojuma atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.....	9
8.3. Programmas nodrošinājums ar nepieciešamo literatūru un informāciju. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.	10
9. Ārējie sakari.	10
9.1. Saikne ar darba devējiem studiju programmas mērķu un uzdevumu izpildes kontekstā.	10
9.2. Sadarbība ar līdzīgām studiju programmām savā valstī un ārvalstīs.....	10
9.3. Ārvalstu docētāju skaits, kas strādā studiju programmā (sadalījums pa valstīm).	11
9.4. Studējošo skaits, kas studējuši ārzemēs (sadalījums pa valstīm).	11
9.5. Ārvalstu studējošo skaits programmā (sadalījums pa valstīm).	11

1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi Izmaiņas, ja tādas ir.

Mūsdienu topošo mājturības skolotāju sagatavošanā svarīgi radīt zinātnisku pamatu, piemēram veikt sagatavošanas procesa modelēšanu, balstoties uz skolotāja profesiogrammu, jo tā ietver mērķus, uzdevumus, galvenās funkcijas, zināšanas, prasmes un attieksmes.

Mājturības skolotāju sagatavošanas stratēģisko mērķi nosaka sabiedrības sociālais pasūtījums: skolotājam jābūt radošam, aktīvam kultūras dzīves cēlājam, jāpārvalda psiholoģiskā un pedagoģiskā darba prognozēšanas metodes; jāpārzina profesionālās saskarsmes māksla un labi jāorientējas pedagoģijas un informācijas tehnoloģijās.

Topošo mājturības skolotāju sagatavošanas uzdevums ir vispusīgi sekmēt jauniešu garīgo, fizisko, morālo un radošo spēju pilnveidošanos.

- ◆ Skolotājam labi jāpārzina nozares profesionālās specializācijas kursi, lai sekmīgi varētu īstenot Mājturības pamatizglītības standarta A sadaļas realizēšanu skolā, mācot kopā meitenes un zēnus teorētiskajās jomās: personīgā veselība un drošība; patērētāja saimniecība; mājoklis; patērētāja darbība; informācijas tehnoloģijas.
  - ✓ B1 sadaļā (meitenēm) – etnogrāfija; lietišķā māksla; tekstildarbu kompozīcijas; tekstildarbu tehnoloģijas; dabas materiālu tehnoloģijas.
  - ✓ B2 sadaļā (zēniem) - tehnoloģijās: materiāli un izstrādājumi; instrumenti un palīgierīces; darbmašīnas; iekārtas un dzinēji; grafiskā valoda; ekonomiskās dzīves pamatelementi un likumsakarības.
- ◆ Metodiskajā sagatavotībā, jāakcentē mājturības mācīšanas metodikas saikne ar vispārīgo didaktiku un citu priekšmetu metodikām, starppriekšmetu saiknes nodrošinājumam struktūrelementu līmenī, t.i., no sistēmpieejas un zinātniskās izziņas metodes viedokļa.
- ◆ Studiju laikā studentiem sistemātiski jānodarbojas ar zinātnisko darbu, jo pētnieciskā darba uzdevumi noteikti skolotāja profesiogrammas pētnieciskajā funkcijā pētīt klasi, skolēnu, vērtējot un analizējot mācību darba formas, mācību metodes un metodiskos paņēmienus, saturu, izstrādājot variatīvās mācību programmas, analizējot skolotāja darba pieredzi, darbojoties zinātnisko projektu izstrādē, pedagoģiskā eksperimenta veikšanā.

- ◆ Svarīgu vietu skolotāju sagatavošanā ieņem pedagoģiskās prakses, jo prakses laikā un pirmsprakses organizētais darbs rada apstākļus, lai students praktikants mācītos izvērtēt skolotāja darbības galvenos parametrus.
- ◆ Liela loma ir arī mācību praksēm: mājturības mazpulku darba tehnoloģiju praksē studenti labāk izprot starppriekšmetu saikni fizikā, ķīmijā, bioloģijā, matemātikā, ekonomikā, mākslā, sociālajās zinātnēs, lauksaimniecībā.
- ◆ Mājturības skolotājiem jāprot organizēt mācīšanas materiālo bāzi savā priekšmetā:
  - ❖ bāzei jābūt zinātniski un metodiski pamatotai;
  - ❖ tai jābūt daudzveidīgai un saistītai ar ārpusklasses un ārpuskolas mācību darba organizēšanu.

2. Studiju programmas struktūra.

2.1. Studiju programmas kvantitatīvās izmaiņas attiecīgajās programmas sadaļās. Izmaiņu analīze un pamatojums. Studiju kursu sadalījuma atbilstība valsts standartiem (Ministru kabineta noteikumiem).

Studiju programma "Mājturības skolotājs" akreditēta 1999. gadā uz 6 gadiem, t.i., līdz 2005. gadam. Studiju kursu sadalījums:

- profesionālais bloks, kurā ietilpst: nozares teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģijas kursi - 51 kP;
- humanitāro un sociālo zinātņu kursi un kursi, kas attīsta sociālās komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas - 12 kP;
- nozares profesionālās specializācijas kursi - 63 kP;
- prakses - 28 kP;
- nozares brīvās izvēles kursi - 6 kP.

Profesionālajā blokā kopā 160 kP.

Pēc patreizējiem Ministru kabineta noteikumiem studiju programmas struktūrā būtisku atšķirību nav.

2.2. Studiju kursu satura izmaiņas. Izmaiņu analīze, izmaiņu nepieciešamība (pielikumā - jauno studiju kursu apraksti).

Salīdzinājumā ar iepriekšējo studiju gadu, izmaiņu studijuursos nebija.

3. Studiju programmas realizācija.

3.1. Izmantotās studiju formas: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, komandas (grupu) darbs u.c. Izmantoto formu apraksts, izvēles pamatojums un analīze.

Studiju formas:

- ◆ lekcijas
- ◆ semināri
- ◆ praktiskie darbi
- ◆ laboratorijas darbi
- ◆ konsultācijas
- ◆ eksāmeni
- ◆ patstāvīgā darba kontrole
- ◆ mācību prakse
- ◆ ievadprakse
- ◆ novērošanas prakse
- ◆ kvalifikācijas prakse
- ◆ studiju darbi
- ◆ bakalaura darbi
- ◆ maģistra darbi
- ◆ valsts pārbaudījumi
- ◆ gala pārbaudījumi

3.2. Attiecība starp kontaktnodarbībām un studentu patstāvīgo darbu. Ja kontaktnodarbības sastāda vairāk par 50% no KP, ir nepieciešams tā pamatojums (pielikumā fakultātes Domes vai nodaļas Padomes lēmums).

Viens kP atbilst 40 stundām, no kurām 16 kontaktstundas, pārējais laiks studentu patstāvīgajam darbam (pašizglītībai) - 24 stundas.

3.3. Studiju plāns, tā uzbūves atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem (pielikumā – studiju plāns par iepriekšējo studiju gadu).

Akreditētajā profesionālo studiju programmā "Mājturības skolotājs" ir divi studiju plāni - meiteņu (mājturības) skolotājs un zēnu (amatu mācības) skolotājs, jo līdz šim skolā tāds dalījums bija priekšmetu standartos. Patreizējā Mājturības pamatizglītības standartā ir kopējā A sadaļa (meitenēm un zēniem) un B1 sadaļa meitenēm, B2 sadaļa zēniem. Katedrā jau ir izstrādāta profesionālo studiju programma, kurā ņemtas jaunā pamatizglītības standarta prasības - "Mājturības skolotājs, profesionālais bakalaurs izglītībā". Kopējais kP skaits ir vienāds ar iepriekšējo, atšķiras dažu studiju kursu apjoms.

Studiju plāns **1. pielikumā**.

4. Ar studiju programmu saistītā pētnieciskā darbība.

4.1. Akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs. Pētnieciskā un studiju darba mijiedarbība.

Katedras zinātniskā darba temats "Vispārīgās didaktikas un priekšmetu metodiku integrācijas likumsakarības". Par doto tematu aizstāvēts bakalaura darbs un 5 maģistra darbi, noslēgumā ir doktorantes darbs, paredzēts aizstāvēt 2004. gada beigās.

Ar ziņojumu Tallinas Pedagoģiskajā universitātē uzstājās doktorante I.Timinska (2004. gada aprīlis). 2003. gada septembrī ar ziņojumiem Latgales Pētniecības institūta zinātniskajā konferencē uzstājās prof. J.Pokulis, lektore - ped. maģ. H.Pokule, asistente B.Barkovska.

4.2. Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā. Kurša, bakalaura, maģistra darbu tēmu atbilstība studiju programmas saturam (pielikumā – aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu saraksts).

Aizstāvētie bakalaura darbi: autors un temats, vadītājs (sk. **2. pielikumu**).

5. Vērtēšanas sistēma.

5.1. Izmantotās studiju vērtēšanas un izvērtēšanas metodes, to apraksts, izvēles pamatojums un analīze.

Zināšanu izvērtēšana notiek pēc 10 ballēm, atbilstoši IZM ISEC prasībām. Vērtēšanā tika ņemti kritēriji programmu apguves līmenim (skat. [3. pielikumu](#)).

5.2. Novērtēšanas biežums (nepārtrauktā novērtēšana vai novērtēšana tikai semestra beigās). Izvēles pamatojums.

Vērtēšanas kritērijos noteikts zināšanu apjoms, izpratne, zināšanu prasmju un attieksmju veidošana.

Laboratorijas darbos izstrādāta studiju darba vērtēšanas sistēma, kas saistīta ar individuālo spēju novērtēšanu un attieksmi pret savu darbu.

Nozīmīgs darbs tiek veikts starpsesiju laikā, lai nebūtu saspringta darbība, kad tuvojas sesijas laiks. Studenti tiek savlaicīgi iepazīstināti ar izpildāmā darba prasībām, piemēram, pirms pedagoģiskās prakses un pēc prakses darba analīze.

Semestra noslēgumā, atbilstoši studiju plānam kārto ieskaites un eksāmenus. Eksāmeni tiek kārtoti vārdiski visa paredzētā kursa kP apjomā, praktizēti arī rakstiski testu veidā.

6. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidē.

6.1. Studējošo aptauju (par pasniedzējiem, studiju kursiem u.c.) rezultāti un analīze (pielikumā - aptauju anketu paraugi).

Students ir līdzdalībnieks studiju un zinātniskā darba pildīšanā, jo vairāk būs iesaistīti studenti, jo demokrātiskākas veidosies studijas.

Nodarbību un ārpusnodarbību laikā tiek aktualizēti studiju darba jautājumi par programmu saturu un topošo darbu.

Studentu aptaujas rezultāti [4. pielikumā](#).

6.2. Absolventu un darba devēju aptaujas. Programmas beidzēju nodarbinātība.

Aptauja speciāli netika veikta.

No pārrunām ar mājturības skolotājiem un metodisko apvienību vadītājiem, var secināt, ka programmas beidzējiem ar nodarbinātību grūtību nav. Ir zināmas problēmas tiem skolotājiem, kuriem nav speciālās izglītības mājturībā, jo ar 2004. gada 1. septembri nebūs iespējams mācīt mājturību bez attiecīgās izglītības.

- ◆ DU sagatavotajiem mājturības skolotājiem ir labas teorētiskās zināšanas;
- ◆ praktiskā sagatavotība arī laba, bet praktiskā sagatavotībā, īpaši zēnu mājturībā, vajadzīga materiālās bāzes atjaunošana, jo vecie darbgaldi neatbilst laika prasībām;
- ◆ vērst uzmanību pulciņu darba organizēšanai skolā;
- ◆ lielāku daudzveidību studiju kursu izvēlē, lai nodrošinātu jauno standartu prasības mājturībā, mācot kopā meitenes un zēnus.

7. Studiju programmas akadēmiskais, vispārējais personāls.

7.1. Akadēmiskā, vispārējā personāla skaits, tā izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Akadēmiskais personāls:

profesors - 1 sl.;

lektori maģistri – 2,25 sl.

Bija pieaicināti uz stundu apmaksu docente J.Osnovina, lektore A.Ivanova un asistente Z.Vanaga.

Vispārējais personāls:

vecākais laborants – 1.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kad pastāvēja Darbmācības katedra, ar 2003. gada 15. augustu katedra tika reorganizēta un docētāju štata vietu skaits samazināts.

7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (pielikumā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns).

Akadēmiskā personāla kvalifikācija atbilst Augstskolu likuma prasībām (sk. **5. pielikumu**).

7.3. Pamatdarbā strādājošā akadēmiskā personāla īpatsvars studiju programmā.

Pamatdarbā strādāja 1 profesors un 2,25 sl. lektori maģistri.

7.4. Konkrētas ar personālu saistītas problēmas, kas ietekmē programmas kvalitāti.

Grūtības bija studiju plānu pārstrādāšanā, kā arī neskaidrības ar tiem mājturības programmas 4., 5. kursa DMF studentiem, kuriem studijas mājturības programmā tika pārtrauktas bez konkrēta risinājuma.

8. Finansēšanas avoti, programmas materiālais nodrošinājums.

8.1. Studiju programmas finansēšana.

Studiju programmas finansēšanu nodrošināja: no valsts budžeta 10 studenti un 2 studenti par maksu.

8.2. Auditorijas, laboratorijas, kabineti, darbnīcas: to skaits, lielums un aprīkojuma atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Mājturības studiju programmas nodrošinājumam

Vienības ielā 13 bija:

- 301. kabinets - apģērbu konstruēšanai, šūšanas tehnoloģijām un modelēšanai;
- 94. kabinets - dabas materiālu tehnoloģijām;
- 93. kabinets - mācību virtuve;

- 92. kabinets - lietišķās mākslas un Mājturības mazpulku darba tehnoloģijām un mājturības mācību metodikai;
- Saules ielā 1/3 - rasēšanas kabinets ;
- kokapstrādes un metālapstrādes kabineti.

Kā mācību prakses bāze tika izmantota Agrobioloģiskā laboratorija.

Katedrai ir kopējamā tehnika, 3 kodoskopi, dators - Pentium-166, printers HP, nodrošināts pieslēgums Internetam.

8.3. Programmas nodrošinājums ar nepieciešamo literatūru un informāciju. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Mājturības (301.) kabinetā ir bibliotēka - 470 grāmatas un 1400 grāmatu Agrobioloģiskajā stacijā, ko izmanto Mazpulku darba tehnoloģiju praksē. Studenti izmanto DU bibliotēku Vienības ielā 13, Saules ielā 1/3 un Parādes ielā 1, kur kopā ir 1500 eksemplāri mājturībā.

9. Ārējie sakari.

9.1. Saikne ar darba devējiem studiju programmas mērķu un uzdevumu izpildes kontekstā.

Katedrai pastāv lietišķi kontakti ar ISEC speciālistiem un Latvijas skolu mājturības skolotāju metodisko apvienību vadītājiem un skolotājiem, īpaši Latgales reģionā: Daugavpilī, Daugavpils rajonā, Krāslavas, Balvu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Jēkabpils u.c. rajonos.

9.2. Sadarbība ar līdzīgām studiju programmām savā valstī un ārvalstīs.

Studiju plāns un programma salīdzināta ar LU Darbmācības katedras, RA Darbmācības katedras, LLU Izglītības un mājsaimniecības institūta plāniem un programmām.

Plāns un programma salīdzināta ar Šauļu universitātes un Viļņas Pedagoģiskās universitātes, Skandināvijas valstu (Zviedrijas un Somijas) radnieciskām studiju programmām.

Studiju programmas "Mājturības skolotājs" realizācijā notika sadarbība ar sekojošām DU struktūrvienībām:

- Pedagoģijas katedru;
- Pedagoģiskās psiholoģijas katedru;
- Sociālo zinātņu fakultāti;
- Latviešu literatūras un kultūras katedru;
- Fizioloģijas un veselības katedru;
- Informātikas katedru.

9.3. Ārvalstu docētāju skaits, kas strādā studiju programmā (sadaliājums pa valstīm).

Ārvalstu docētāji pieaicināti netika.

9.4. Studējošo skaits, kas studējuši ārzemēs (sadaliājums pa valstīm).

Studējošo ārzemēs nav.

9.5. Ārvalstu studējošo skaits programmā (sadaliājums pa valstīm).

Ārvalstu studentu programmā nav.

Secinājumi

1. Pamatojoties uz skolotāju profesioqrammu, DU veikta mājturības skolotāju sagatavošanas modelēšana.
2. Izveidota vienota, kompleksa mājturības skolotāju sagatavošanas metodiskā sistēma, kuru raksturo:
  - ◆ profesionālās sagatavošanas metodoloģiskā virzība;
  - ◆ psiholoģiski pedagoģiskā sagatavotība;
  - ◆ metodiskās sagatavošanas zinātniski teorētiskā un praktiskā virzība.Dotā sistēma balstās uz darbības principu un rada labvēlīgus apstākļus topošo skolotāju teorētiskajā un praktiskajā sagatavošanā.
3. Atbilstoši integrācijas likumsakarībām pilnveidota darbmācības metodikas struktūra, kurā ievērojama vieta ierādīta mājturības jēdzienu, darba prasmju veidošanas sistēmai, noteiktas daudzveidīgas studiju darba formas, aktualizēta skolotāja personība un materiālā bāze.

4. Iepazīta mājturības skolotāju sagatavošana kaimiņvalsts Lietuvas Viļņas un Šauļu universitātēs, Ziemeļvalstu universitātēs.
5. Turpinās datu bankas veidošana par mājturības skolotāju darba pieredzi Latgales rajonos un pilsētās, pilnveidojas skolotāju tālākizglītība un kvalifikācijas celšana kopš 1994. gada.

2004. gada 29. jūnijs

Studiju programmas direktors
Dr.hab.paed., prof. **J. Pokulis**